Martin Mišún, Šenkvice / r. 1990

Noemova ťarcha

Na víkend vždy chodíme k babke. Býva na opačnom konci dediny, ale u nej je super, lebo má veľkú záhradu a stromy, na ktoré sa dá liezť, a aj zvieratká má, hlavne veľa sliepok, ktorým hovorí vždy vy svine daromné, lebo každú chvíľu nenesú vajíčka, a potom má aj šopu plnú náradia a v nej vždy nájdeme niečo zaujímavé. U babky je lepšie, než u nás doma v malom byte, v ktorom je bývať ako za trest. Mama hovorí. A nechce, aby sme boli furt potrestaní, keď nás stále posiela k babke. Tak nás má rada. Každý piatok si sadne do kresla s mokrým uterákom na čele a povie svojmu frajerovi, ujovi Milanovi, že ona to už nedáva s týmito dvoma paviánmi a potrebuje čas pre seba. Ujo Milan nás vezme k babke a tá len zopína ruky, že Kristapána, zase tento evanjelik. Objímeme babku a už je dobre. Ujo Milan väčšinou nevie, čo povedať. Vlastne, nikdy nevie. Len tak stojí v bráničke, ako stolný stĺp a vždy sa opýta nejakú blbosť. Väčšinou, či tie potvory stále neznášajú. Babka neodpovedá. Ujo Milan pozdraví, že tak čau decká, v nedeľu prídem pre vás a radšej odchádza a babka naňho zazerá.

U babky je super. Najeme sa u nej ako nikde. Malinovku máme kedy chceme. A veľa koláčov. Aj telku by sme mohli pozerať, ale to nie je ono. Vonku nás totiž čakajú tie svine daromné a všetko možné. Treba skúmať.

Len jedna vec nie je super – babka nás zakaždým v nedeľu vyženie na omšu, lebo nechce, aby sme skončili jak ten evanjelik. Tak nás vyoblieka. Vyštafíruje, ako hovorí, mne dá motýlika na krk a sestre nejaký hlúpy klobúk. A ideme pekne ako rodina. A rovno do predných lavíc, lebo to treba, veď čo by povedali susedy. A tak sedíme v prvej lavici a okolo nás staré ženy, ktoré namiesto spevu strašne vrieskajú, asi aby ich pán Boh počul. Asi je nahluchlý. A furt nám so sestrou dávajú také knižočky, že hen, totok sa pomodli a totok tiež… aj totok. A tak sa stále len modlíme a z knižiek kradneme obrázky svätcov a doma zakladáme do albumov.

Babka hovorí, že do kostola treba, aby sme žili večne. Ona už asi večne žije, lebo furt opakuje, že kedysi bolo lepšie. A kedysi, to je fakt strašne dávno. A do kostola chodíme aj preto, aby sme neskočili u čertov v pekle.

Čertov som mal aj pod posteľou a strašne som sa bál zaspať, alebo vystrčiť nohu cez okraj postele. Ale odkedy ich Ježiš vyhnal, tak je to už v poriadku a ja spím pokojne. Ale hovorí, že nech nohu cez okraj radšej nevystrkujem, že aj on sa môže mýliť. Sám by som to neriskol, hovorí a potom zhasne. To on vie, so svetlom, vraj ho to tatko naučil.

Každé ráno babka vstáva veľmi skoro, aby zhodila kohúta z bidla, nech nás zobudí. Hlavne v nedeľu, aby sme stihli rannú omšu, lebo to sa patrí, hovorí babka, treba susedkám ukázať, aká sme my rodina. Kráčame po ulici, všetci spolu, babka kúsok za nami, asi aby sme jej neutiekli, celá v čiernom. Ako taká smrť. Prísne sa pozerá, až sa jej všetci boja a ujovia úctivo dvíhajú klobúky, aby im nezobrala dušu, alebo ich neuriekla. A kýva susedkám, že Helenka, hen, toto si dovoľ. A kde máš vnúčence, Anička, ha? A ostatné deti sa na nás pozerajú a posmešne sa na nás ksichtia, ale to si nemáme všímať, lebo nepôjdu do neba. Babka hovorí a ona má vždy pravdu.

Dedko to hovoril. Ale to aby ho pustila na pivko, ale to babke nehovoril, aj keď ona musela vedieť. Babka totiž vie všetko, veď má svoj drbnutý klub drbien. Hovoril dedko a smial sa. Len vtedy sa smial. A babka ho pražila pohľadom a na pivko nepustila, lebo toto si pred Bohom nesľúbili. Neskôr sa začali škriepiť, lebo dedko umieral. V nemocnici plieskal sestričky po zadkoch a bolo mu zrazu hej, tak ho pustili. A doma opäť umieral, tak sa vrátil do nemocnice. A všetko to takto šlo, tri roky takto umieral. A babka mu nadávala, že je starý chlipník. Dedko potom otrčil kopytá. Hovoril ujo Milan. Aj keď ten nemôže vedieť nič. Vôôbec nič, ako hovorí babka. A to už dačo znamená, to je viac než obyčajné vôbec, lebo vôôbec si necháva len pre dôležité veci.

Ako keď pán farár hovorí v kostole, keď stojí a všetkých, čo neprišli, posiela do pekla a opisuje, ako tam zhoria. Vtedy vôôbec nehovorí špatne, prikyvuje babka a usmieva sa, lebo my neskončíme s čertmi a nebudú nás variť vo veľkých hrncoch. Babka sa o to postará. Aj o mamu sa zrejme postará, aj keď ona do kostola ani nepáchne, že to by ju tam nedotiahol ani parníkový valec. Ale keď sa babka škaredo pozrie, to aj Boh povie, že ju nebude srať. Rodina má byť pokope, povie. Ale to sa uja Milana netýka. On nie je rodina a je evanjelik a takí nepatria do žiadnej rodiny. Takých vychovávali vlci a všetky ostatné zvery. Zvery do neba tiež nepôjdu.

Okrem kocúra Miťa. Aj o to sa babka postará, taký cirkus by urobila a nikto by sa nesmial, aj keď v cirkusoch je to všetko smiešne a všetci len híkajú, že ako to tí ľudia vôbec dokážu. Ale toto by bol iný cirkus, taký urevaný, pretože babka rada kričí. Hlavne na ujov v nedeľnom televízore, že akí sú podvodníci a hopštachlerovia, alebo tak. Ale to si k nej vždy sadne Miťo a zapradie a ona sa ukľudní, že možno to nie je vôbec až také zlé. Nikdy nepovie, že vôôbec. Na ujov v televízore sa nemrhá slovami. Ani na ujov s panvicami a hrncami, ktoré nikdy nepoužila. O tom sa u nás nehovorí.

Presne ako o kocúrovi Miťovi, že by nešiel do neba. Alebo že by nemohol ísť do kostola a robiť si čo chce. A raz tam aj šiel a vyskočil na oltár, a to sa Ježišovi moc nepáčilo, ale nič nepovedal, lebo sa asi bál babky. A to sa vôôbec nečudujem, lebo babka má v každej izbe kríž s Ježišom, a tak asi vie, že ju nebude srať len tak hocikto. Hovorí ujo Milan.

Tak všetci v kostole mlčali, len babka sa hnevala, že Miťo, Miťko, fujto. Ic dole. Ale okamžite. Ale Miťovi to bolo fuk. A pán farár zatiaľ rozprával, že naša zem je plná hriechov a z tých nevyklíči nič dobré. Aj keď ja si myslím, že taká mrkva je celkom fajn a tá je zo zeme, takže neviem. A so sestrou sa na seba pozeráme a počúvame, jak všade je smilstvo a vraždy a kradnutie a úplne všetko zlé. A všetci porušujú všetky božie prikázania, ktoré Boh dal Mojžišovi, aj keď ten bol Žid, a tak skončil v pekle. Hovorí babka. Ale vtedy to nehovorila, lebo vtedy hovorila len, že Miťo, ale opováž sa to zhodiť.

No Miťo posúval labkou ten zlatý pohár po oltári a zrazu bum, pohár sa váľal po zemi a všetci to videli. Babka bola červená ako paradajka, ktorá je tiež zo zeme a tiež je fajn, takže neviem. Aj pán farár sa pozrel, že toto je už aj na neho moc a išiel vypšíkať Miťa, že takto sa jeden kocúr, čo pôjde do neba, chovať nemôže. A stále pri tom hovoril o nerestiach a sodomagomorách, ktorými sú naše veľké mestá, a že sa stále pchajú do bohumilých dedín, ako je tá naša. Zrazu sme sa so sestrou cítili, že hovoril o nás, lebo my sme z mesta. Dokonca z toho

najväčšieho v našej zemi, z ktorej rastie aj brokolica a tá už nie je fajn. Takže niečo na tom hriechu bude.

A kým babka s pánom farárom naháňali Miťa, ja so sestrou som utiekol z lavice. A nikto si nás nevšímal, lebo všetci sa smiali a tajomne nahrávali všetko na mobily. Až vonku sme si vydýchli, že toto je zlé, že svet je zlý a všade je zlo. A Ježiš stál vo výklenku a hovoril, že to je veru pravda a sám nevedel, čo s tým urobiť. A keď Ježiš nevie, tak nevie asi nikto. Určite nie my, keď sme takí malí. A Ježiš hovorí, že by si zapálil, ale dym by mu unikal cez dieru v hrudi. Keď ma vtedy ukrižovali, viete, ako mi ten oštep pichli sem, povedal a ukázal nám ranu a bola fakt nechutná. Ale to je v poriadku, hovoril Ježiš, lebo tak to malo byť, lebo tak to povedal nejaký ujo v Biblii a teda to tak muselo byť. Tak ja som sa s Ježišom nehádal, lebo jeho tatko ho naučil trik so svetlom.

Sedel som so sestrou pred kostolom a rozmýšľali sme nad hriešnym svetom a nad tým, že ak to bude takto pokračovať, bude to tiež ako v Biblii. Ale nie ako ten ujo, čo povedal, že Ježiša pichnú do srdca a on potom nebude môcť už fajčiť. Ale niečo iné, ako keď vtedy veľa pršalo a pršalo tak veľa, že sa všetko ponorilo pod vodu a všetci sa utopili. Okrem rýb, teda. Aj keď to si tiež nie som istý a Ježiš navrhol, že to by sa malo dať vyskúmať nejakému vedcovi.

Lenže na to nebol čas. Veď čo ak začne pršať rovnako, ako pršalo vtedy keď sa pršaním ponoril celý svet? Lebo vtedy to tak predsa bolo. Pani katechétka to hovorila na náboženstve, že to bolo pretože ľudia boli zlí a Boh sa hneval, tak štyridsať dní pršalo, a to je dosť na to, aby sa svet ponoril. Ale keď sa svet ponorí, tak nebude zem, z ktorej by rástla brokolica. Ale aj mrkva a paradajky, povedal Ježiš, a to bola pravda. A to sa nesmelo stať, lebo mrkva a paradajky sú celkom fajn, aj keď nie tak fajn, ako babkina krupičná kaša. Ale tá zo zeme nerastie, takže na tú zem netreba. Ale na mrkvu a paradajky áno. A aj na iné.

A predstavte si, že potom ryby ovládnu zem, povedala sestra. Teda vodu. Lebo zem sa ponorí.

Fuuuj, ryby, povedal som a je to pravda, lebo ryby vôôbec nemám rád.

Ak sa ryby tiež neutopia, povedal zas Ježiš, ktorý by strašne rád bol, kebyže to niekto vyskúma.

Ale ja nechcem, aby sa svet ponoril, rozplakal som sa, lebo to musí byť hrozné, keď sa nadýchneš pod vodou a do úst sa ti dostane voda, lebo pod vodou nie je vzduch, len voda a tak ti natečie do úst spolu so všetkými šťankami. Lebo všetci predsa štia do vody. Hovorí ujo Milan. To je dosť nechutné.

A to je nápad, povedal Ježiš, že čo keby sme zachránili svet tak, ako predtým ten Noe, čo postavil Noemovu ťarchu a dostal na ňu všetky zvieratá a svoju rodinu a potom všetci prežili. Okrem tých, čo sa utopili ponorení pod vodou.

To bol super nápad, lebo dával zmysel. A tak sme išli so sestrou postaviť ďalšiu Noemovu ťarchu, lebo to sme už vedeli, že funguje a zmestia sa tam nielen zvieratá, ale aj rodina. A rodina má držať spolu. Okrem uja Milana. Ale ujo Milan je evanjelik, ktorého vychovali vlci, takže určite ho môžeme zobrať namiesto vlka, lebo skutočný vlk má ostré zuby a roztrhal by nás

všetkých. Ale ujo Milan ostré zuby nemá, takže nás neroztrhá, takže budeme v poriadku a zachránime celý ponorený svet.

Ježišovi sme povedali, že musí zdržať tatka, aby neponoril svet okamžite. A on na to, že to bude ľahké, lebo poznám aj taký trik, že premením vodu na víno a z toho sa človek opije raz-dva.

Lenže tvoj tatko nie je človek, povedala sestra a Ježiš uznal, že to je pravda, tak utekal za tatkom, aby ho zdržal od ponorenia celého sveta.

So sestrou sme išli na babkin dvor a zbierali sme všetko, čo sme našli na druhú Noemovu ťarchu a zbierali sme aj všetky klince, lebo bez klincov sa Noemova ťarcha rozpadne na veľa kusov, a to by nebolo dobré, lebo by sme sa ponorili spolu s ostatnými a nič by sme nezachránili. Preto sme behali. Aj tie svine daromné nás naháňali, ale aspoň sme utekali rýchlejšie a pracovali sme rýchlejšie.

Veď ktovie, koľko času sme mali. Lebo babka už včera hovorila, že blíži sa Medarda a Medardova kvapka štyridsať dní kvapká. To znamená, že bude pršať štyridsať dní. A to je zlé, lebo to je ako v Biblii, keď sa svet ponoril. A to dávalo zmysel. Až taký veľký, že sme sa so sestrou rozplakali a bolo nám všetko ťažké. Ale usilovne sme pracovali ďalej a ďalej. Nahromadili sme všetky dosky na jedno miesto a vznikla z toho obrovská kopa dosiek. Takmer vyššia než ja, takže to muselo byť naozaj veľa dreva. Možno aj na dve Noemove ťarchy.

Ako ich pomenujeme, spýtala sa sestra a ja som nevedel. Len som vedel, že keď Kolumbus objavil Ameriku, tak mal tri lode. A jedna sa volala Pinta, a tie zvyšné neviem ako sa volali. Ujo Milan by vedel, lebo on nám to hovoril. Takže jednu by sme mohli volať Pinta, ale ako by sme mohli volať tú druhú, to som nevedel. A tak sme si sadli k veľkej kope dosiek a rozmýšľali sme, kým sme unavení oddychovali. Lebo aj to treba, oddychovať. Hovorí ujo Milan. Aj keď babka na to vždy povie, že trt makový, pracovať treba. Ale teraz sme súhlasili s ujom Milanom, lebo v prstoch sme mali veľa triesok a bolelo to.

Preto sme sa k sebe pritúlili so sestrou a unavení sme oddychovali a premýšľali, ako nazvať tú druhú Noemovu ťarchu. Nič sme nevedeli vymyslieť.

A bolo to také náročné, že sme zaspali, ani sme nevedeli ako a kedy.

Zobudil som sa, až keď ma ujo Milan niesol na rukách do auta a ukladal vedľa sestry, ktorá spala. Ujo Milan hovoril, že už treba ísť domov za mamou, a že babka je rada, že sme tak upratali jej dvor, ale už je fakt čas ísť.

Vtedy som sa spamätal, že veď my musíme predsa postaviť Noemovu ťarchu, lebo inak sa svet ponorí.

Kiežby, to by tak dobre padlo tomuto svetu, zasmial sa ujo Milan. Ale on mohol, pretože je evanjelik a jemu to mohlo byť jedno.

Snažil som sa mu vysvetliť, že čoskoro bude Medarda, lebo to babka povedala, a to bude štyridsať dní pršať a svet sa ponorí. Ale ujo Milan vôbec nepočúval.

Medarda je každý rok a nikdy sa to ešte nestalo, vysvetlil mi a to ma zrazu trochu upokojilo. Možno máme čas. Možno Ježiš dobre zdržuje svojho tatka. Lebo Ježiš vie cestovať v čase a určite cestoval tak dávno, že jeho tatko zabudol, že na Medarda má štyridsať dní pršať. Určite to podrží ešte dlhšie. Toľko, koľko bude treba.

Oprel som sa v aute a vydýchol si. Ujo Milan naštartoval a viezol nás domov.

Všade naokolo bola tma. Ani lampy moc nesvietili. A ja som sa pozeral von oknom do tej tmy. Bol som pokojný. Pomaly som zaspával. A mne sa vtedy zdalo, že niekto luskol a v aute sa zasvietila lampa, ktorú máme zakázané púšťať. Potom si pamätám už len to, že ujo Milan pustil stierače.